

**POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA**

**URZĄD
PATENTOWY
PRL**

O P I S P A T E N T O W Y

P A T E N T U T Y M C Z A S O W E G O

115 605

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu nr _____

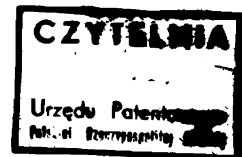
Zgłoszono: 06.04.79 (P.214766)

Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 08.04.80

Opis patentowy opublikowano: 31.12.82

Int. Cl.² B23B 31/00

Twórcy wynalazku: Maciej Kozłowski, Jerzy Kordas

Uprawniony z patentu tymczasowego: Akademia Techniczno-Rolnicza im. J.J.Śniadeckich,
Bydgoszcz (Polska)

Uchwyt tokarski nastawny

Przedmiotem wynalazku jest uchwyt tokarski nastawny, pozwalający na ustalanie przedmiotów w kształcie tulei z przelotowym otworem.

Stosowane obecnie znormalizowane trzpienie tokarskie rozprężne składają się z właściwego trzpienia, którego część robocza ukształtowana jest w postaci stożka o zbieżności 1:10 zakończonego gwintem cylindrycznym. Na stożku tym osadzona jest tuleja rozprężna, która przy pomocy nakrętki prowadzonej na gwincie, jest uciskana na stożek trzpienia. Zwiększając swą średnicę powoduje ona zamocowanie nałożonego na nią przedmiotu. Ponieważ mała zbieżność stożka powoduje samohamowność zestawu tuleja rozprężna – trzpień, na gwincie z drugiego końca stożka jest osadzona druga nakrętka, ułatwiająca odmocowanie przedmiotu.

Wadą i niedogodnością znanych trzpieni tokarskich jest to, że nie można na nich mocować tulei z otworem nieprzelotowym, ponieważ wymagają one dostępu z obu stron mocowanego przedmiotu.

Celem wynalazku jest usunięcie znanych wad i niedogodności przez skonstruowanie uchwytu tokarskiego nastawnego, który pozwala mocować przedmioty w kształcie tulei z przelotowym otworem.

Istota wynalazku polega na tym, że w uchwycie trzpień posiada wykonane rowki przebiegające wzdłuż tworzącej powierzchni cylindrycznej, z dnem pochylonym pod kątem najkorzystniej 3° w stosunku do osi trzpienia, przy czym w rowkach są osadzone suwliwie szczęki klinowe zabezpieczone przed wypadnięciem kołkiem i zakończone noskami, a nakrętka prowadzona na gwincie trzpienia posiada podtoczenie w wewnętrznej części, w której zaczepione są szczęki klinowe za pomocą nosków.

Zaletą techniczną wynalazku jest to, że umożliwia on mocowanie przedmiotów w kształcie tulei z przelotowym otworem o dużej tolerancji wymiarów. Ponadto umożliwia on łatwe mocowanie przedmiotów obrabianych.

Przedmiot wynalazku przedstawiony jest w przykładzie wykonania na rysunku, na którym fig. 1 przedstawia uchwyt tokarski nastawny w widoku z boku, fig. 2 – uchwyt tokarski nastawny w widoku z przodu, a fig. 3 – szczegół wykonanych rowków na trzpieniu.

Uchwyt tokarski nastawny składa się z trzpienia 1, w części którego wykonane są rowki 6 przebiegające wzdłuż tworzącej powierzchni cylindrycznej z dnem pochylonym pod kątem 3° w stosunku do osi trzpienia 1, przy czym w rowkach 6 osadzone są suwliwie szczęki klinowe 3, zabezpieczone przed wypadnięciem kołkiem 4

i zakończone noskami 5, oraz nakrętki 2 prowadzonej na gwincie trzpienia 1, która wymusza przesuw w kierunku strzałki „a” szczęk klinowych 3, które opierając się o dno rowków 6 wysuwają się na zewnątrz cylindrycznej części trzpienia 1, powodując zamocowanie przedmiotu. W celu odmocowania przedmiotu, należy pokręcić nakrętką 2 w odwrotnym kierunku, co spowoduje przesuw klinów w drugą stronę i zmniejszenie wyznaczonej przez nie średnicy.

Zastrzeżenie patentowe

Uchwyt tokarski nastawny składający się z trzpienia i nakrętki, z n a m i e n n y t y m, że właściwy trzpień (1) posiada wykonane rowki (6) przebiegające wzdłuż tworzącej powierzchni cylindrycznej; z dnem pochylonym pod kątem najkorzystniej 3° w stosunku do osi trzpienia (1), przy czym w rowkach (6) osadzone są suwliwie szczęki klinowe (3) zabezpieczone przed wypadnięciem kołkiem (4) i zakończone noskami (5), a nakrętka (2) prowadzona na gwincie trzpienia (1) posiada podtroczenie wewnętrznej części, w której zaczepione są szczęki klinowe (3) za pomocą nosków (5).

